

blot peges paa følgende Forhold, der vil belyse U hensigtsmæssigheden af den nuværende administrative Tilstand.

Saalænge dansk Befatning med færøsk Jord indskrænkede sig til Modtagelse og Indhentning af Jordafgifter og jordbrugsretlige Forhold, var Ulemperne ved Administrationen for det praktiserende Jordbrug ikke iøjnefaldende. Men allerede i 1851 udtaler Færøernes første Folketingsmand, N. Winther, i en af ham udgiven Pjece med Titlen „Et embeds aristokratisk Udkast“:

„Man tager storligen fejl, saafremt man tror, at man ved at forme de færøske Forhold under danske Forordninger, derved beforder den fremadskridende Udvikling og hindrer den hittidige Stilstand, thi ej alene at tale om hint Princip og de modstridende Anskuelser, Embedsmændene til de forskellige Tider har hyldet, have ledet til det Resultat, at Forordninger er udkomne, i hvis Bestemmelse man, trods den spidsfindigste Fortolkning ikke kan bringe Harmoni, saa er det desuden indlysende, hvor meget man end skalter og valter med dem, ingen Sinde har været og ingen Sinde vil kunne blive Danmark, og at intet Fremskridt, men kun et uopløseligt Vildrede bliver Frugten af de Bestræbelser, ved hvilke man taber Landets og Folkets Bjendommelighed af Sigte“.

Ser vi hen til Hovedfaktorerne i Landbrugsadministrationen: den danske Rigsdag, det danske Landbrugsministerium og andre medvirkende danske Landbrugsautoriteter, samt endelig Regeringens Færø Amt, er det en Selvfølge, at disse Faktorer — deres Dygtighed i danske Landbrugsanliggender ubeskaaret — ikke kan være i Besiddelse af den nødvendige Indsigt til Bedømmelse af vore praktiske Landbrugsanliggender.

Dette Forhold bør nu undergaa den Forandring, at Landbrugets Forvaltning og Lovgivningen lægges i Færingernes egne Hænder, saaledes at det bliver vor egen Repræsentation, Lagtinget, der for Eftertiden tager Ansvaret for Landbrugsudviklingen.

ad 2:

Det færøske Kongsgods opførtes i 1912—13 første Gang som et Aktiv paa Statsregnskabet (jfr. Bilag til Justitsministeriet, Side 315) og har i øvrigt siden fungeret paa den danske Finanslov under § 13, Landbrugsministeriet 11. Landbruget, S. Nr. 25 med en Udgiftspost paa 108 229 Kr., der hedder „Forrentning af den i Statens Fæstegods paa Færøerne indestaaende Kapital“.

Det har ikke været muligt at fremskaffe fyldestgørende Oplysning om, med hvilken Berettigelse Kongsgodset i 1912—13 blev opført paa Statsregnskabet som et Statsaktiv.

Det saakaldte Kongsgods maa regnes at være ca. 400 Aar gammelt, men nogen Postering, hvorefter det er blevet regnet for et dansk Statsaktiv, har ikke fundet Sted før som foran paavist. Det fungerer ikke paa de kongelige Regnskaber, det findes ikke i „Kronens Skøder paa afhændet og erhvervet Gods fra Reformationstiden“, det findes ikke paa Rentemester-Regnskaberne fra ca. 1550 og fremover i Tiden, det findes heller ikke blandt de kongelige Ejendomme, der er opført til fuld Værdi paa de aarlige Statusoversigter for den kongelige færøske Handel. Kun de aarlige *Afgifter* findes regnskabsmæssig posterede fra 1550 til Dato. Det kan heller ikke paavises, at Kongen eller Staten ved Køb eller ved Gave eller paa anden sædvanemæssig Maade har erhvervet nogen Ejendomsret til det færøske Kongsgods.

Kongsgodsets Indførelse paa Statsregnskabet som et Statsaktiv maa derfor bero paa en urigtig Postering, der igen bør udgaa af dette Regnskab.

ad 3:

Det kan ikke erkendes, at Staten har bidraget med „betydelige Ydelser til det færøske Landbrug“, allermindst kan det siges, naar disse skal ses i Forhold til de Ydelser, det færøske Landbrug (Kongsgodset) har bidraget til Staten (Fælleskongen, den danske Konge og Staten).

Det er indlysende, at i Tilfælde af at disse Afgifter ikke var blevne ført ud af Landet, men var kommet Jordbruget tilgode, da vilde det færøske Landbrug være kommet til et ganske andet Udviklingsstadium end det nuværende.

Tværtimod at anse de først i de sidste Aar svarede Statsydelser til vort Landbrug, hvilke Ydelser Færingerne kun i meget ringe Grad selv har haft Ret til at disponere over, som „betydelige“, maa man derimod med Rette kunne betragte disse som Afdrag paa den Kapital, det færøske Landbrug (Kongsgodset) i sin Tid har ydet den danske Stat.